

Pleteme bez jehlic

Jarmila Honzíková

Doporučený ročník 5. – 9.

Časový rámec 1 – 2 × 45 min.

Tematický celek Ruční práce

Cíle a rozvoj kompetencí

- ▶ Cíle kognitivní – poznat výrobu přízí, materiál pro výrobu přízí.
- ▶ Cíle afektivní – přijmout činnost, pozitivně reagovat na úkoly, akceptovat téma, rozvíjet koncentraci.
- ▶ Cíle psychomotorické – procvičování jemné motoriky, kreativní tvorba.
- ▶ Cíl vzdělávací – zvládnout výrobu pleteniny bez jehlic.
- ▶ Rozvoj kompetence k učení – chápe pojmy, samostatně experimentuje, organizuje si práci.
- ▶ Rozvoj kompetence k řešení problémů – vyhledává informace, problémy řeší na základě zkušeností – přenos technologie na různé náměty, využití dovednosti.
- ▶ Rozvoj kompetence komunikativní – komunikuje s okolím, vytváří si pozitivní představu.
- ▶ Rozvoj kompetence pracovní – užívá bezpečně materiály, nástroje, chápe činnosti v souvislostech.
- ▶ Rozvoj kompetence občanské – respektuje názory druhých.

Mezipředmětové vztahy

- ▶ **BIOLOGIE**
- ▶ **SPOLEČENSKÉ VĚDY**

Teoretický úvod

V dnešní době je nutné vzbuzovat u dětí zájem o ruční práce. Jednou z možností, jak tento zájem vzbudit, je i pletení bez pletacích jehlic, neboť toto pletení je pro děti snazší a tudíž i atraktivnější. Nadýchané velké šály, šátky, oděvní a bytové doplňky můžeme vytvořit pletením na prstech nebo na předloktí. Takto vytvořenou pleteninu můžeme využít i na ozdobu klasických oděvních doplňků, nebo jako pásek nebo náramek, či ozdobit korálky jako náhrdelník. Předložené pracovní aktivity jsou vhodné pro dívky i chlapce a k jejich realizaci není třeba mnoho pomůcek. Aktivity je možné realizovat v běžné třídě i při větším počtu žáků, mají mnoho variant, takže si každý žák po zvládnutí technologie může zvolit ten, který mu vyhovuje. Varianty aktivit jsou uvedeny v pracovním listě. Ukázková videa o pletení na rukách najde učitel na youtube.com.

Metodická část pro učitele

CÍLE TÉMATU

- ▶ Poznat vybrané materiály – pletací příze, jejich výrobu a materiál, ze kterého jsou vyrobeny.
- ▶ Poznat historii pletení.
- ▶ Rozvoj manuálních dovedností, zvláště jemné motoriky a koncentrace na zajímavém výrobku využitelném v běžném životě.
- ▶ Naučit děti plést bez jehlic – na rukách, na kruhu a jiných pletacích pomůčkách a vytvářet tak originální oděvní a bytové doplňky.
- ▶ Motivovat pro kladný vztah k ručním pracím a odkazu lidových řemesel...
- ▶ Rozvíjet kreaivitu.

MOTIVACE K AKTIVITÁM výroba oděvních a bytových doplňků pro vlastní potřebu či jako dárek

BEZPEČNOST PŘI PRÁCI Pletení bez pletacích jehlic je v podmínkách běžné třídy bezpečnější než pletení na jehlicích.

Alternativa I

Uvedené pracovní aktivity je možné realizovat v odborné učebně pro domácí práce.

MOTIVACE Žáky motivujte na začátku hodiny – nejlépe ukázkou upletené šály, tašky, čepice.

STRUKTURA VYUČOVACÍ HODINY Pro jednodušší aktivity – např. nácvik pletení na prstech - může učitel naplánovat jako jednu vyučovací hodinu, na zhotovení výrobku pak více vyučovacích hodin.

FORMA A ORGANIZACE VÝUKY hromadné vyučování s prvky individuální výuky

POMŮCKY pletací příze, pletací kruhy, nůžky, jehla

FORMA HODNOCENÍ Hodnoťte provedení a nápaditost.

AKTIVITY

- ▶ Aktivita 1 – Šála pletená na čtyřech prstech
- ▶ Aktivita 2 – Náhrdelník pletený na dvou prstech
- ▶ Aktivita 3 – Pletení velké šály na předloktí
- ▶ Aktivita 4 – Pletení na kruhu
- ▶ Aktivita 5 – Pletení na pletacích strojcích

Alternativa II

Uvedené pracovní aktivity je možné realizovat bez odborné učebny v běžné třídě.

MOTIVACE Žáky motivujte na začátku hodiny – nejlépe ukázkou upletené šály, tašky, čepice.

STRUKTURA VYUČOVACÍ HODINY Pro jednodušší aktivity – např. nácvik pletení na prstech - může učitel naplánovat jako jednu vyučovací hodinu, na zhotovení výrobku pak více vyučovacích hodin.

FORMA A ORGANIZACE VÝUKY hromadné vyučování s prvky individuální výuky

POMŮCKY pletací příze, pletací kruhy, nůžky, jehla, krabice

FORMA HODNOCENÍ Hodnoťte provedení a nápaditost.

AKTIVITY

- ▶ Aktivita 1 – Šála pletená na čtyřech prstech
- ▶ Aktivita 2 – Náhrdelník pletený na dvou prstech
- ▶ Aktivita 3 – Vytvoření silné příze pro pletení šály (nákrčníku) na předloktí
- ▶ Aktivita 4 – Pletení na kruhu
- ▶ Aktivita 5 – Pletení na krabici

1

AKTIVITA

Šála pletená na čtyřech prstech Pletení na čtyřech prstech

Pletení na prstech je méně známé. Je však velmi jednoduché a zvládnou ho i malé děti. Na rozdíl od pletení na jehlicích je bezpečné právě v podmínkách školního prostředí.

POMŮCKY jakákoliv pletací příze, nůžky

POSTUP

1. Konec příze přidržte mezi palcem a ukazováčkem (obr. 1).
2. Přízi propleťte zleva doprava mezi prsty – za ukazováček, před prostředníček, za prsteníček, před malíček (obr. 2).
3. Následně zpět zprava doleva – za malíček, před prsteníček, za prostředníček, před ukazováček (obr. 3).
4. Opakujeme 2. a 3. krok až budete mít na každém prstu dvě smyčky (obr. 4).
5. Pak spodní smyčku přetáhněte přes horní a přes prst (obr. 5) – přes ukazováček, přes prostředníček, přes prsteníček přes malíček. Na každém prstu zůstane jedna smyčka.
6. Opět namotejte na prsty přízi – začínejte zleva doprava - před prostředníček, za prsteníček, před malíček a zpět zprava doleva - za malíček, před prsteníček, za prostředníček před ukazováček až budete mít na každém prstu opět dvě smyčky.
7. Opakujte 5. krok.
8. Opakujte opět 6. krok.
9. Takto pokračujte až do požadované délky (obr. 6, 7, 8).

I když pletenina nebude příliš široká, najdete pro ni určitě mnoho variant využití, např. jako šálu, čelenku, nebo jako vsadku na polštářový povlak, který můžete uplést na předloktí.

Obr. 1 Přidržení příze

Obr. 2 První řada

Obr. 3 Druhá řada (zprava doleva)

Obr. 4 Třetí a čtvrtá řada

Obr. 5 Přehazování ok

Obr. 6 Pletenina

Obr. 7 a 8 Pletenina na čtyřech prstech

2

AKTIVITA

Náhrdelník pletený na dvou prstech Pletení na dvou prstech

POSTUP

1. Konec příze přidrže mezi palcem a ukazováčkem.
2. Následně propleťte přízi mezi dvěma prsty tak, abychom měli na každém prstu dvě smyčky (od ukazováčku přes prostředníček a zpět a ještě jednou, obr. 1).
3. Pak spodní smyčku přetáhněte přes horní a přes prst. Takto přetáhneme přízi na obou prstech (obr. 2).
4. Pak opět provlékněte přízi mezi prsty až tam budou dvě smyčky a opět přetáhněte.
5. Takto pokračujte až do požadované délky. Ukončete ustřížením příze a provlečením oběma oky.

Vytvořená pletenina je široká od 2 do 5 cm a můžete ji využít jako vsadky, pásky, čelenky nebo na pletení na předloktí. Pleteninu využijete také jako ozdobné pásky, které provléknete síťovinou (lze i zakoupit) a vznikne vám tak originální šála (obr. 3) či náhrdelník (obr. 4 a 5).

Obr. 1 Propletení příze

Obr. 2 Pletenina na dvou prstech

Obr. 3 Pletenina na dvou prstech

Obr. 4 a 5 Náhrdelníky

Pletení velké šály na předloktí – Alternativa 1 Pletení na předloktí

Na toto pletení využijte buďto na prstech zhotovenou pleteninu, nebo zakoupenou pletenou dutinku či silnou přízi, anebo více přízí najednou. Při tomto způsobu pletení budete používat nejen prsty, ale vlastně celou ruku až k lokti.

POSTUP

1. Nejprve si vytvořte základní oko, které navlékněte na zápěstí (obr. 1).
2. Následně přidáte překřížením dutinky další oka (obr. 2), počet ok nám určí šířku výsledné pleteniny (obr. 3).
3. Pak vždy protáhněte prsty dutinku okem (obr. 4) a nově vzniklé oko přehodte na druhou ruku (obr. 5) – jako by to byla jehlice. A tak pokračujte až do požadované délky (obr. 6, 7).
4. Ukončení – nejprve provlékněte krajní oko následujícím a postupně provlékněte takto všechna oka.
5. Hotovou pleteninu můžete spojit do kruhu a vytvořit tak nákrčník (obr. 10).

Pokud chcete pevnější kraj, vytvořte nejprve prsty základní oka jako při háčkování (obr. 8). Těmito oky pak začnete provlékat oka, která navléknete na předloktí a pokračujete dle popisu.

Obr. 1 Počáteční oko

Obr. 2 Zakládání oka

Obr. 3 Základní řada na pravé ruce

Obr. 4 První oko první řady na levé ruce

3

AKTIVITA

Obr. 5 Druhé oko první řady na levé ruce

Obr. 6 První oko druhé řady na pravé ruce

Obr. 7 Druhá řada na pravé ruce

Obr. 8 Pevnější počáteční oka

Obr. 9 Detaily pleteniny

Obr. 10 Hotový nákrčník

Vytvoření silné příze pro pletení šály (nákrčníku) na předloktí – Alternativa 2

Téměř v každé domácnosti, tam kde se někdy pletlo či háčkovalo, se najde spousta zbytků různých pletacích přízí. Někde se možná najdou i staré pletené svetry, které můžete rozpárat a příze použijte v výrobě silné příze, kterou využijete následně pro výrobu šály pletené na předloktí.

Ze zbytků přízí plette na dvou či čtyřech prstech (obr. 1). Příze navazujte uzlem, který na šále nebude vidět. Na šálu (nákrčník) budete potřebovat dle konečné délky asi 20 až 30 m příze upletené na prstech.

Takto vyrobená silná příze bude originální a i šála nebo nákrčník budou jedinečným dílem.

Obr. 1 Pletenina ze zbytků

4

AKTIVITA

Pletení na kruhu

Pletací kruhy (obr. 1.) se vyrábějí z plastu v různých velikostech a lze na nich jednoduchou technikou přehazování oček uplést mnoho krásných oděvních a bytových doplňků. Tyto pletací pomůcky se běžně prodávají v galanteriích či internetových obchodech.

Obr. 1 Pletací kruhy

Obr. 2 Umístění smyčky

Obr. 3 První řada

Obr. 4 Druhá řada

Obr. 5 Přehazování smyček

Obr. 6 Pletenina

Obr. 7 Ukončení

Čepice s bambulí pletená na kruhu

POMŮCKY silná mohérová příze, kruh na pletení, pletací jehla nebo háček, jehla (plastová na vlnu)

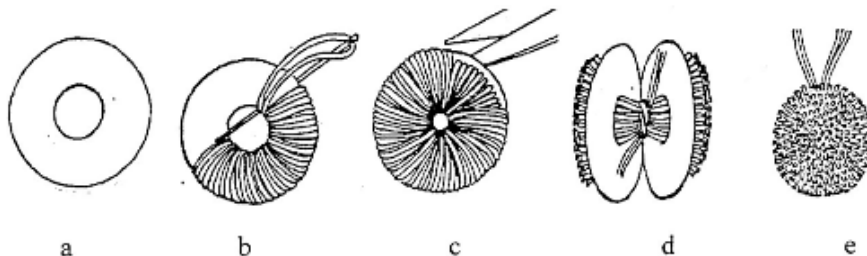
POSTUP

1. Vybereme přiměřeně velký kruh.
2. Konec příze připevníte na vnější kolík (obr. 2).
3. Na prvním kolíku v kruhu vytvoříte smyčku tak, že vedete přízi směrem do kruhu a okolo kolíku (obr. 3). Takto vytvoříte smyčky kolem všech kolíků jednou a následně i druhou řadou (obr. 4).
4. Pak vezme pletací jehlu (háček) a spodní smyčku převlékněte přes horní a následně přes kolík (obr. 5). Takto upletete celou řadu.
5. Pak zatlačte smyčky směrem ke kruhu a vytvořte další řadu smyček. Pak opět přehazujte spodní oka přes horní a přes kolík.
6. Po upletení 10 až 16 řád nahodte očka z prvního řádku zpět na kolíky. Spodní smyčku přehodte přes horní a následně přes kolík. Takto vytvoříte pevnější lem čepice.
7. Dále pokačujte jako v bodech 3 až 5 až do požadované délky (cca 20 cm).
8. Když dosáhnete požadované délky, odstříhnete od klubíčka tak, že ponecháte cca 50 cm.
9. Přízi navlékněte do velké jehly a každé oko zachyťte na jehlu a provlékněte přízi (obr. 7).
10. Po zachycení všech ok vyjměte pletací kruh a zatáhněte oka k sobě.
11. Čepici ozdobte bambulí (obr. 8 a 9).

Nevíte jak udělat bambuli? Zde je návod (obr. 10)

POMŮCKY příze, 2 kolečka z tužšího papíru (kartonu), nůžky

Vystřížené kruhy položte na sebe (a). Začátek příze prstem přidrďte na vnějším okraji a provlékněte středovým otvorem (b). Mezikruží hustě obtáčejte tak dlouho, až je celý vnitřní otvor vyplněn. Pak ostrými nůžkami vlnu po obvodu papírové šablony prostříhnete (c). Mezi papírové kroužky, které od sebe oddělíte, vložte dvojitou přízi a několikrát střed bambule oviňte a pevně uvažte (d). Sejměte papírová kolečka.

Obr. 8 a 9 Čepice s bambulí, čepice s bambulí a lemem

Obr. 10 Výroba bambule

4

AKTIVITA

Obr. 11 Háčkové dýnko

Obr. 12 a 13 Čepice s dýnkem a šála pletená na rukách

Čepice pletená na kruhu s háčkovaným dýnkem

POMŮCKY silná příze, pletací kruh, pletací jehla nebo háček, jehla (plastová na vlnu), kovový silnější háček

POSTUP Pokud nechcete čepici s bambulí, uplete si čepici s kulatým dýnkem (obr. 12).

1. Vyberte přiměřeně velký kruh.
2. Konec příze připevněte na vnější kolík (obr. 2).
3. Na prvním kolíku v kruhu vytvořte smyčku tak, že vedte přízi směrem do kruhu a okolo kolíku (obr. 3). Takto vytvořte smyčky kolem všech kolíků jednou a následně i druhou řadou (obr. 4).
4. Pak vezměte pletací jehlu (háček) a spodní smyčku převlékněte přes horní a následně přes kolík (obr. 5). Takto uplete celou řadu.
5. Pak zatlačte smyčky směrem ke kruhu a vytvořte další řadu smyček. Pak opět přehazujte spodní oka přes horní a kolík.
6. Po upletení 15 cm kruhové pleteniny ukončete – přízi odstříhnete od klubíčka tak, že ponechejte cca 50 cm.
7. Přízi navlékněte do velké jehly a každé oko zachyťte na jehlu a provlékněte přízi (obr. 7). Za posledním okem uzašijte.
8. Sundejte z kruhu.
9. Ze stejné či odlišné příze uháčkujte velikostně odpovídající kulaté dýnko čepice. Háčkujte do kruhu dlouhými sloupky anebo vytvořte dýnko krajkové.
10. Dýnko všijte do kruhové pleteniny.

Dýnko čepice

Uháčkujte 5 řetězkových ok. Poslední oko spojte s prvním a pokračujte ve druhé řadě dlouhými sloupky tak, že do každého druhého řetězkového oka uděláte dva dlouhé sloupky. Ve třetí a další řadě uháčkujte do každého pátého oka dva dlouhé sloupky (kruh se nesmí stahovat ani vlnit). Po dosažení odpovídající velikosti kruhu háčkování ukončete a uháčkované kruhové dýnko všijte do kruhové pleteniny.

Pokud chcete mít dýnko krajkové, použijeme následující návod. Pokud umíte dobře háčkovat, můžete použijte návod na kulatou, krajkovou, háčkovanou dečku.

Postup na jednoduché krajkové dýnko

1. řada 6 až 8 řetězkových oček spojte do kolečka
2. řada 19 až 23 dlouhých sloupek (počet se odvíjí dle síly příze a velikosti háčku)
3. řada 2 dlouhé sloupky + 2 řetězková oka – poslední spojte s prvním
4. řada 1 dlouhý sloupek + 5 oček
5. řada dlouhý nebo krátký sloupek do každého oka, popř. pátou řadu vynechejte

Taška – kabelka zhotovená na kruhu

POMŮCKY pevná příze, nejlépe tzv. špagáty (bavlněný pruh o šířce 1 až 5 cm), pletací kruh, pletací jehla nebo háček, jehla (plastová na vlnu), dřevěné kruhy na ucha

POSTUP

1. Vyberte přiměřeně velký kruh.
2. Konec příze připevněte na vnější kolík (obr. 2).
3. Na prvním kolíku v kruhu vytvořte smyčku tak, že povedete přízi směrem do kruhu a okolo kolíku (obr. 3). Takto vytvořte smyčky kolem všech kolíků jednou a následně i druhou řadou (obr. 4).
4. Pak vezměte pletací jehlu (háček) a spodní smyčku převlékněte přes horní a následně přes kolík (obr. 5). Takto upleteťte celou řadu.
5. Pak zatlačte smyčky směrem ke kruhu a vytvořte další řadu smyček. Pak opět přehazujte spodní oka přes horní a přes kolík.
6. Po upletení požadované délky (20 – 25 cm dle šířky) kruhové pleteniny ukončete – přízi odstříhnete od klubíčka tak, že ponecháte cca 50 cm.
7. Přízi navlékněte do velké jehly a každé oko zachyťte na jehlu a provlékněte přízi. Za posledním okem uzašijte.
8. Sundejte z kruhu (obr. 14) a jednu část pleteniny uzavřete sešitím pevným obšivacím stehem (obr. 15).
9. Na opačný konec připevněte držátka – pleteninu přiložte k držátku a přišijte pevným stehem (obr. 16).

Obr. 14 Provléknutí oček jehlou

Obr. 15 Sešití spodní části

Obr. 16 Přišití držadel

Obr. 17 Hotová kabelka

5

AKTIVITA

Pletení na pletacích strojcích – Alternativa 1

Na pletení můžete využít i různé ruční pletací strojky, které jsou běžně k dostání v obchodech. Strojek na pletení ponožek je vzhledem podobný pletacímu kruhu a stejně se na něm i pracuje. Slouží ke snadnému zhotovení ponožek a podkolenek.

Strojek na pletení kulatiny nám poslouží k výrobě kulaté pleteniny, kterou můžeme využít na šály, polštáře, návleky, aj. Práce na strojku je snadná, postačí nahodit první oka a pak již jen točíme kličkou.

Dřevěná špulka na pletení kulatiny slouží k výrobě kulaté pleteniny malého průměru. Příze se přehazuje přes kovová očka stejně jako na kruhu. Na výrobu kulaté pleteniny se vyrábějí i tzv. Dutinkovače, kterým se také říká „mlýnky na dutinky“, neboť i tak vypadají.

Pletení na krabici – Alternativa 2

Pokud nemáte k dispozici pletací kruhy, pomůže vám obyčejná pevnější krabice. Do krabice vytvořte zářezy a každý druhý zahrňte či odstříhnete. Na krabici pracujte stejně jako na kruhu (viz aktivita 4). Přízi (špagáty) si můžete zhotovit ze starého bavlněného trička – rozstříháte na 3 cm široké pásy.

5

AKTIVITA

Jak se vyrábí příze?

TEXTILNÍ SUROVINY Přírodní vlákna a stříže mají poměrně malou délku a nepatrnou tloušťku. Předemím se vlákna složitým způsobem spojují v dlouhý celek – přízi. Příze se vyrábějí v přádelnách. Příze je délková textilie složená ze spřadatelných vláken, zpevněná zákrutem nebo pojením tak, že se při přetrhu příze přetrhnou jednotlivá vlákna.

NIT Je souhrnné označení pro přízi, hedvábí a některé další druhy délkových textilií (např. šicí nit), vyjadřuje se jím vnější tvar výrobku bez zřetele na jeho vnitřní uspořádání, vlastnosti apod.

Čím je dána pevnost příze?

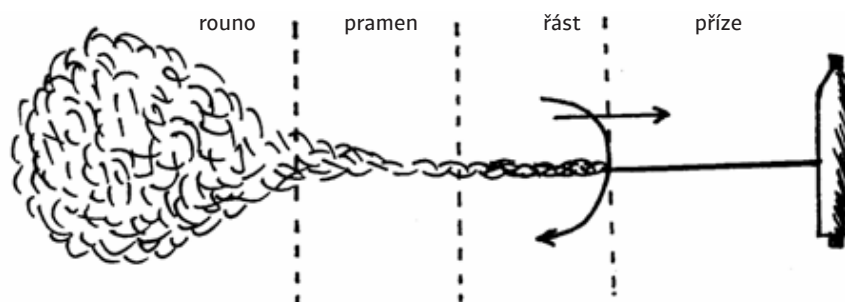
PEVNOST PŘÍZE ZÁVISÍ:

- ▶ na jakosti a množství vláken, z nichž je upředena,
- ▶ na počtu zákrutů,
- ▶ na stejnoměrnosti příze.

Jak se postupuje při výrobě příze?

Nejdříve se balíky vláken rozvolňují a čistí na mísicích strojích a potěradlech, pak prochází podávacími stroji, kde se navinou v tzv. rouno. Pak následuje předpřádání – na křídlových strojích se rouno ztenčuje a vytváří se přást, zakrucuje se a navíjí na cívku. Pak se dopřádá – posukováním vzniká příze. Příze se dále tvaruje zakrucováním, pěchováním (vtlačení do komůrky), tvarováním přes vyhřívaný hranol, některé příze se skají – zakroucením dvou nebo více jednoduchých přízí se vytváří tlustší, skaná příze.

VÝROBA PŘÍZE

Z čeho se příze vyrábějí?

Materiál pro výrobu přízí se získává z rostlin, živočichů nebo nerostů, ale také ze syntetických a přírodních polyměrů (umělá vlákna).

Jaké rozdělujeme příze podle původu?

ROSTLINÉHO PŮVODU JSOU:

- ▶ bavlněné příze – z bavlníku peruánského, bylinného, keřovitého, srstnatého,
- ▶ kapokové vlákno – z vlnovce pětimužného,
- ▶ lněné příze – ze lnu přadného,
- ▶ sysálové příze – z agáve sysalana, používají se hlavně na provazy,
- ▶ bambusové příze – z bambusu indického aj.

ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU JSOU:

- ▶ vlněné přízechlupy – z ovce (vlašská, merinová, šumavská), lamy (vicugna, alpaca), velblouda, kozy kašmírové, kozy angorské (mohérová vlna),
- ▶ hedvábné příze – pravé hedvábí (z kokonu motýla bource morušového) či lasturové hedvábí (z kyjovky šupinaté).

NEROSTNÉHO PŮVODU JSOU:

- ▶ kovové – efektní příze – zlato, stříbro, nerezavějící kovy.

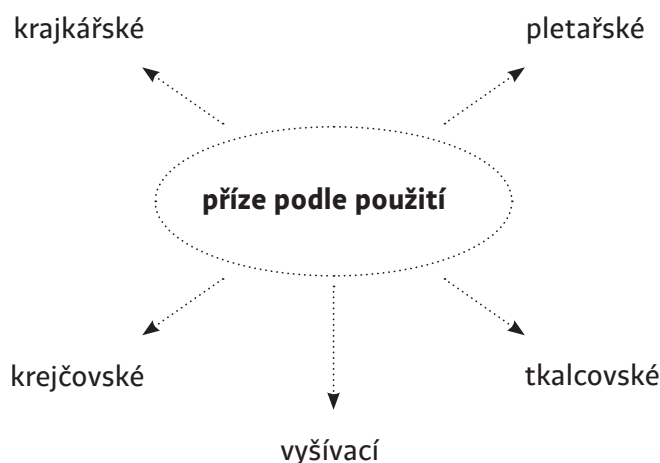
Vedle přírodních přízí máme také příze polyamidové a polyesterové, které jsou syntetického původu.

Jaké známe druhy přízí podle použití?

Podle toho, na jakou činnost příze používáme je dělíme na:

- ▶ tkalcovské příze – používají se na tkaní plošných textilií,
- ▶ pletářské příze – používají se na zhotovování pletenin – ručně i strojově,
- ▶ krajkářské příze – používají se na výrobu krajek,
- ▶ krejčovské příze (nitě) – na šití ruční i strojové,
- ▶ nitě a příze k vyšívání – na vyšívání ruční i strojové.

Jak dlouho lidé pletou svoje oděvy?

Jak přesně dlouho lidé pletou z přízí nevíme, neboť pletené výrobky povětšinou nemají dlouhou životnost – podléhají vnějším vlivům, jako je vlhko, slunce a podobně. Co ale víme, že pletení je technika, která byla známa již v dávné minulosti.

Zřejmě nejstarší dochovanou pleteninou na jehlicích z období před naším letopočtem je arabská ponožka do sandálů s odděleným palcem. V Evropě je považována za nejstarší nález barevně vzorovaná rukavice, která pochází ze Španělska. Z Pyrenejské poloostrova se také šířila znalost pletení do dalších evropských zemí. Pletářské dílny se postupně rozšiřovaly hlavně při klášterech a netrvalo dlouho a bylo mnoho pletářských řemeslníků i mezi prostým lidem a později vznikl i řemeslný pletářský cech. Pletené součásti oděvů se brzy staly oblíbenými nejen mezi chudým lidem, ale i mezi šlechtou a na panovnických dvorech.

Lidé, především v horských oblastech, si vyráběli na dřevěných či kostěných jehlicích hrubé vlněné rukavice, speciální obuv a další součásti oblečení, které je chránilo před zimou.

Na našem území patřily k tradičnímu lidovému oděvu především punčochy, které nosily hlavně ženy. Po upletení se většinou ještě plstily na valchách, aby byly teplejší a trvanlivější. Kromě punčoch se pletly také mužské vlněné čepice a rukavice.

Co je klasické pletení?

Klasická technika pletení spočívá ve splétání jednoho vlákna na dvou jehlicích, čímž můžeme vytvářet velké množství vzorů a barevných kombinací. Ruční pletení na jehlicích je poměrně jednoduché, postačí zvládnout základní postupy, které se potom různě propojují a opakují. Dá se říci, že je dodnes jednou z nejoblíbenějších textilních technik, i když v dnešní době je většina výrobků pletena na pletacích strojích, které pracují také na principu provlékání jednotlivých oček.

Co je alternativní pletení?

Kromě pletení na jehlicích získává na oblibě i pletení bez jehlic. Technika je stejná, jen se nepoužívají pletací jehlice, ale hlavně ruce a různé pomůcky. Plést můžeme na dvou či čtyřech prstech, kdy prsty nahrazují jehlice, oka můžeme splétat i na předloktí, kde jsou jednotlivá oka nahozena na ruce na místo na pletací jehlici. Velmi jednoduché a zajímavé je pletení na kruhu, kde se kulatá pletenina vytváří přehazováním jednotlivých ok umístěných na kolíčkách na kruhu speciálním háčkem. Obdobné je i pletení na pletací holi či strojku, kde velmi snadno upleteme i ponožky a jiné oděvní doplňky.

1

PRACOVNÍ LIST

Jak se jinak říká přízi?

.....

Kde se vyrábí příze?

.....

Jaké známe druhy přízí podle materiálu?

.....

Jaké známe druhy přízí podle využití?

.....

Přiřaď obrázky zvířat a rostlin k názvům vláken, které jsou z nich vyrobeny:

Sisalové vlákno

Hedvábné vlákno

Vlněné vlákno

Kapokové vlákno

Bambusové vlákno

Jaké výrobky můžeme zhotovit pletením na prstech?

.....

Varianty výrobků pro všechny aktivity aneb co je možné ještě uplést

2

PRACOVNÍ LIST

Ozdobný lem na tričko pletený na čtyřech prstech ze smyčkové příze.

Nákrčníky pletené na předloktí.

Povlak na polštář pletený na předloktí, šála pletená na čtyřech prstech.

Podklolenka pletená na kruhu ukončená dutinkou, šála pletená na rukách z více
přízí najednou, pletenina na kruhu využitá na věneček.

